

Bestuursrapportage en kadernota

Als we naar de cijfers in de kadernota kijken, dan stemt dit niet tot veel vreugde. Na ontvangst van de doorrekening van de meicirculaire hedenochtend, is het beeld weliswaar minder somber dan aanvankelijk werd gedacht maar er blijven de komende jaren tekorten op de begroting staan. Het is voor gemeenten knap lastig om beleid te maken als de inkomsten uit het Rijk zo onvoorspelbaar zijn en dat dit in de toekomst wellicht nog erger zal worden omdat er minder structureel en steeds meer incidenteel wordt uitgekeerd door het rijk.

De Jeugdzorg en de WMO blijven punt van zorg en het lijkt ook niet realistisch om daarin de komende jaren een verbetering te verwachten. Voor wat betreft de gevolgen die de coronacrisis voor jongeren heeft gehad volgt Zeist de landelijke trend. Het aantal jongeren met een hoog risico op psychosociale problemen is sedert 2019 opgelopen van 11 naar 16 %, terwijl het percentage daarvoor steeds redelijk stabiel was. Het percentage jongeren dat matig tot ernstig eenzaam is, is ook met 6% gestegen en het aantal jongeren dat zich blij voelt is met 8% gedaald. Ondanks het gestarte programma "Sociaal in Balans" lukt het nog niet om grip op de kosten te houden. Wat we ook zien is dat het aantal doorverwijzingen door een huisarts toeneemt in plaats van afneemt. Dat is in strijd met het voornemen om via het Centrum voor Jeugd en Gezin of de wijkteams hulp dicht bij huis te organiseren. De PvdA zou graag zien dat achterhaald wordt wat de reden hiervan is en dat het gesprek met de huisartsen wordt aangegaan en zij, waar dit mogelijk is, doorverwijzen naar het CJG. Enige kostenbewustheid bij huisartsen kan wellicht geen kwaad. Het is goed dat er in elk geval meer sturingsinformatie beschikbaar komt en dat er in de toekomst ook te meten valt welk resultaat de geboden zorg heeft gehad. De PvdA begrijpt dat dat de gemeente daarvoor voor een groot deel afhankelijk is van informatie die van derden moet komen maar daarover vallen in het kader van de aanbesteding afspraken te maken. We zijn blij met de aandacht voor fraude. Elke cent betaald aan een zorgcowboy is er één te veel. De PvdA onderschrijft het streven om te normaliseren. Niet iedere lastiger puber die met een biertje te veel een greppel inrijdt is direct een probleemgeval waarvoor de hulp van jeugdzorg ingezet hoeft te worden. Opgroeien gaat nu eenmaal met vallen en opstaan.

Het streven is om minimaregelingen beter bekend en toegankelijk voor inwoners te maken die een regeling, al dan niet tijdelijk, nodig hebben. Volgens de bestuursrapportage loopt de gemeente met dit voornemen in de pas. De PvdA zou graag weten wat er is ondernomen om dit voornemen te realiseren. Uit de praktijk weten we dat er behoorlijk wat regelingen zijn en dat er in heel veel gevallen een nieuwe aanvraag ingediend moet worden. We weten ook dat mensen die formeel recht hebben op een bepaalde voorziening, nalaten om een aanvraag te doen omdat zij niet telkens met de financiële bloot willen. De PvdA zou graag willen weten hoe ver de gemeente is met het realiseren van één digitaal loket. De PvdA zou tevens willen weten of de gemeente bereid is om bepaalde toeslagen (voorbeeld de individuele inkomenstoelage) automatisch, dus zonder aanvraag, te laten uitkeren omdat bekend is welke groep daarvoor in aanmerking komt. De PvdA zou graag de administratieve rompslomp willen verlagen. Immers, aanvraagprocedures en controles kosten ook tijd en geld, niet alleen bij de aanvrager maar ook bij de gemeente.

Onlangs kwam in het nieuws dat uit een onderzoek dat Atlas Research in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken heeft uitgevoerd, Zeist een niet zo fraaie derde plek inneemt als het gaat om grote sociale ongelijkheid in leefbaarheid in buurten. Nu is het onderzoek uit 2020 en het zou wellicht een ander beeld geven als het recenter zou zijn uitgevoerd maar één en ander neemt niet weg dat we ook uit de cijfers en grafieken die bij de jaarrekening over 2022 zijn gepresenteerd, kunnen zien er nog steeds wel aanmerkelijke verschillen zijn. Ik heb het al eerder gezegd; het goede leven in Zeist is niet voor iedereen weggelegd. Zo zien we dat het aantal cliënten in de Jeugdzorg in de wijken Zeist-Noord en Zeist-West bijna twee maal zo hoog is als in Den Dolder, Huis ter Heide en Bosch en Duin. Verschillen zien we ook als we kijken naar de gezondheid van volwassenen. De bewoners van de hiervoor genoemde kernen melden een betere gezondheid dan de inwoners van Zeist-Noord en Zeist-West. Vollenhove Vooruit is een succesvolle formule die de hele wijk vooruit helpt. De PvdA zou graag zien dat in bepaalde buurten van Zeist West een vergelijkbare aanpak wordt gevolgd zodat de hiervoor genoemde verschillen tussen de wijken kleiner worden.

En nu we het over Vollenhove hebben: Op basis van het evaluatierapport van de sociale renovatie Voor L-kaar zijn in de kadernota middelen gevraagd voor verlenging van deze aanpak nadat de renovatie is afgerond. De PvdA vindt het belangrijk dat deze aanpak wordt voortgezet.

Het vertrouwen van de burger in de overheid is klein. De burger vertrouwt de overheid niet meer en vice versa. De participerende burger is in opmars. Zeist loopt vooraan bij het inzetten van instrumenten om de burger medezeggenschap te geven. Dat vergt moed. Inmiddels hebben we tweemaal een burgerberaad belegd en hebben we de mogelijkheid van een burgeramendement aan de Zeister bevolking gegeven. Van deze laatste optie is drie maal gebruik gemaakt. Namens de PvdA een enkel woord over deze twee instrumenten. Een burgerberaad vereist dat er met een gewogen loting wordt gewerkt, dat het voor de deelnemers duidelijk is wat er met advies kan worden gedaan, dat er een goede voorzitter zit die er voor zorgt dat iedereen aan het woord komt en die verschillende spreekstijlen erkent en herkent. Aan al deze voorwaarden is in Zeist voldaan. Als het gaat om de representativiteit van de Zeister inwoners is het een goed instrument. Nadelen zijn er ook. Het vraagt ontzettend veel van het ambtelijk apparaat en kost vrij veel geld. Wat de PvdA betreft wordt dit instrument dan ook alleen bij zeer belangrijke onderwerpen ingezet.

Ook bij een burgeramendement gelden er regels. Er moeten twee indieners zijn en het amendement moet voorzien zijn van 50 handtekeningen van ondersteuners. Zonder in detail op de ingediende amendementen in te gaan, vallen de nadelen ook direct op. De initiatiefnemers kunnen aan het debat deelnemen en kunnen in de raadsvergadering een toelichting geven. Inwoners die het met een burgeramendement niet eens zijn hebben die mogelijkheid niet. Voor hen houdt het na de Ronde Tafel op. Het aantal handtekeningen dat verzameld moet worden ligt wel erg laag. De PvdA vindt het veel redelijker indien een aantal handtekeningen vereist is dat nodig is voor een zetel in de raad. Het gevaar ligt bovendien op de loer dat de informatie waarmee de handtekeningen verzameld worden verkeerd geïnterpreteerd wordt. Het bezwaar dat de PvdA van meet af aan gemaakt heeft is dat het begrip “belanghebbende” niet gedefinieerd is zodat ook iemand die helemaal niet rechtstreeks in zijn/haar

belang geraakt is, ook een burgeramendement kan indienen. Het burgeramendement is te ingewikkeld en zal daarom nooit een instrument zijn waarmee een brede, representatieve groep inwoners gaat meepraten en meedenken. In plaats daarvan is het instrument van een beperkte groep van witte, theoretisch en hoogopgeleide mensen. De PvdA vindt dit onwenselijk. Wij willen gelijke kansen voor iedereen en dit draagt niet bij. Veel beter achten wij het dan ook om de participatie aan de voorkant te organiseren bijvoorbeeld door een burgerpeiling.

Er komt de aankomende jaren veel op ons af: de stijgende vraag naar betaalbare woningen, de overgang naar duurzame energie, behoud van natuur, een schoner milieu en hoogwaardige mobiliteit. Dit vraagt om grootschalige investeringen. De PvdA wil hierin duidelijke keuzes maken, waarin de aandacht met name uitgaat naar de lage en middeninkomens.

Het ongebreideld marktdenken en neo-liberalisme heeft onze gemeenschapszin ondermijnd. De opbrengsten waren voor de winnaars, terwijl de rest stagneerde. We zijn elkaar kwijt geraakt. We zijn van een verzorgingsstaat naar een zorgenstaat gegaan. De ongelijkheid tussen mensen is onaanvaardbaar groot geworden. De PvdA staat voor een gemeente die rekening houdt met de noden en wensen van haar inwoners en waarin kansengelijkheid het vertrekpunt is. Er moet een andere koers gevaren worden waarin de mens weer centraal staat en waar de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Er zijn te veel zaken die voor mensen niet meer vanzelfsprekend zijn zoals een goed huis tegen een redelijke huur of een fijne baan met een fatsoenlijk salaris. Wij willen een partij zijn die voor anderen in moeilijke posities opkomt, mensen in achterstandswijken, mensen die hun energierekening niet meer kunnen betalen, die hun kinderen niet kunnen laten sporten of zonder ontbijt naar school moeten sturen. Laten we elkaar niet loslaten zorgen dat het goede leven in Zeist voor iedereen beschikbaar komt en blijft.